

Asia: VN/7059/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta (pysyvä oleskelulupa)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Savonia-ammattikorkeakoulu kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto toimintansa kannalta oleellisen tärkeään lakimuutokseen. Koulutusperäinen maahanmuutto on Savonian strategiassa ja opetus- ja kulttuuriministeriön tavoitesopimuksessa vuosille 2025–2028 vahvasti sovittu strateginen tavoite. Korkeakoulupoliittisen ohjauksen mukaisesti myös Savonian tulee merkittävästi lisätä kansainvälisten tutkinto-ohjelmien määrää ja niissä opiskelevien opiskelijoiden määrää vuoteen 2028 mennessä. Samalla tavoitteena on, että Savoniasta jää Suomeen töihin 75 % valmistuvista kansainvälisistä opiskelijoista. Tavoitteen ymmärtää hyvin, sillä Suomen väestökehitystä eri puolella Suomea ennustaa jo hyvin tarkasti, että yritykset ja sosiaali- ja terveydenhuolto eivät tule selviämään ilman koulutus- ja työperäistä maahanmuuttoa.

Edellä olevaan viitaten Sisäministeriön lausunnolle tullut lakiesitys, jolla muutettaisiin oleskeluluvan saannin ehtoja herättää epäuskoa. Yksi esitetyistä muutoksista koskee korkeakoulututkinnon suorittaneita henkilöitä: Pysyvän oleskeluluvan voisi saada myös suorittamalla Suomessa ylemmän korkeakoulututkinnon, jatkotutkinnon tai yliopistossa alemman korkeakoulututkinnon. Tällöin oleskelulupaan ei liittyisi vaatimusta tietyn pituisesta oleskelusta, vaan se riippuisi siitä, kuinka nopeasti ulkomaalainen olisi suorittanut sanotun tutkinnon. Lisäksi vaadittaisiin suomen tai ruotsin kielen kehittyvää kielitaitoa.

Esityksessä asetetaan siis ulkomaalaistaustaiset alemman korkeakoulututkinnon suorittaneet henkilöt eriarvoiseen asemaan sen mukaisesti, onko tutkinto suoritettu yliopistossa vai ammattikorkeakoulussa. Savoniassa kuten muissakin ammattikorkeakouluissa tämä ehdotus on aiheuttanut ihmetystä, varsinkin kun ottaa huomioon miten paljon ammattikorkeakoulut panostavat kansainvälisissä tutkinnoissaan siihen, että niistä valmistuvilla olisi hyvät valmiudet työllistyä Suomeen.

Savonia esittää, että ammattikorkeakoulututkinnot on otettava mukaan lain 56 c § piiriin. Hallituksen esityksessä ei perustella lainkaan sitä, miksi ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet on jätetty lakiesityksen 56 c § ulkopuolelle. Savonia-ammattikorkeakoulu vaatii hallitusta muuttamaan lakiesitystä siten, että myös ammattikorkeakoulututkinnon suorittanut henkilö voi saada pysyvän oleskeluluvan suoraan valmistuttuaan, jos henkilöllä on esityksen mukainen riittävä suomen tai ruotsin kielen taito. Näin korkeakoulusta valmistuneilla olisi yhdenvertaiset mahdollisuudet päästä mukaan suomalaiseen yhteiskuntaan.

Savoniassa on tällä hetkellä toteutuksessa kuusi bachelor-, eli alemman korkeakoulututkinnon tasoista kansainvälistä tutkintoa. Näissä kaikissa opintojen osaksi on rakennettu suomen kielen oppimispolku, jolla varmistetaan heidän kielitaitonsa kehittymistä. Suomen kielen osaaminen on myös osa apurahakriteeristöä. Tällä halutaan varmistaa sitä, että valmistuessaan kansainvälisillä opiskelijoillamme on kieliosaamista, joka auttaa heitä työllistymään ja menestymään suomalaisessa työelämässä. Olemme myös aloittaneet Suomessa ensimmäisenä matkailu- ja ravitsemisalan toiminnallisesti kaksikielisen tutkinnon, jossa opiskelu aloitetaan englanniksi, lisätään suomen kielen osaamista pitkin opintoja ja tavoitteena on, että valmistuessaan opiskelijat voivat toimia työelämässä suomen kielellä. Näitä kaksikielisen tutkinnon käytäntöjä ollaan myös lisäämässä muihin kansainvälisiin tutkintoihimme.

Kv-opiskelijoiden työllistymistä Suomeen edistää myös kaikissa tutkinto-ohjelmissa pakolliset vähintään 30 opintopisteen harjoittelut, joita kv-opiskelijamme tekevät pääasiassa alueen yrityksissä ja muissa organisaatioissa. Tuemme harjoittelupaikkojen ja valmistuneiden työpaikkojen löytymistä Talent Hub -toiminnalla. Kansainvälisessä Registered Nurse -tutkinnossa harjoittelua on merkittävästi enemmän, ja siitä valmistuneet sairaanhoitajat ovat merkittävästi helpottamassa terveydenhuollon osaajavajetta.

Ammattikorkeakoulun kansainväliset bachelor-tutkinnot on rakennettu nimenomaan tuomaan osaamista suomalaiseen työelämään ja niillä vastataan alueiden osaamispulaan. Tästä syystä esitys siitä, että vain yliopistojen alemmat tutkinnot oikeuttaisivat pysyvään oleskelulupaan ei ole ammattikorkeakoulujen mutta ei myöskään työelämän kannalta järkevä esitys.

Hallituksen esitys heikentää AMK-tutkinnon vetovoimaa kansainvälisiä opiskelijoita rekrytoitaessa ja vaikeuttaa kansallisten koulutusperäistä maahanmuuttoa koskevien tavoitteiden saavuttamista. Lisäksi on hyvä tiedostaa, että yli puolet EU- ja ETA-alueen ulkopuolelta tulevista korkeakouluopiskelijoista opiskelee ammattikorkeakoulututkintoon johtavassa koulutuksessa. Kansainvälisen ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneista kansainvälisistä opiskelijoista noin kaksi kolmasosaa jää töihin tai jatkamaan opintojaan Suomessa.

Mervi Vidgrén, rehtori

Vidgrén Mervi
Savonia-ammattikorkeakoulu

Patrikainen Anne
Savonia-ammattikorkeakoulu oy